

Дзіцячая Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

ДЭКАДА
БАЛГАРСКОЙ
КУЛЬТУРЫ
У БЕЛАРУСІ

СОНЦА ДРУЖБЫ — У ЗЕНЦЕ

Год выдання 34-ы
№ 75 (2024)
17 верасня 1965 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

Ад Буга да Дняпра

Сяброўскія сустрэчы, цёплыя гутаркі, радасныя ўсмешкі, шчырыя пошкі рук, словы любові і братэрства... Балгарскія госці прадгавораў знаёміцца з жыццём беларускай сталіцы, падарожнічаць па рэспубліцы.

У Марілёве балгарскія сябры наведалі завод шпичнага валакна, дзе пазнаёміліся з работай заводскага Дома культуры, дзіцячага камбіната і прафілакторыі. Госці пабывалі таксама ў сярэдняй школе № 9, сустрэліся з членамі аддзялення Таварыства саветка-балгарскай дружбы ў педінстытуце, прысутнічалі на ўрачыстым сходзе на лекцыю трох навуковых устаноў — машынабудаўнічага і педагагічнага інстытутаў, музычнага вучылішча.

У Мінску ў памяшканні Тэатра імя Янкі Купалы адбылася сустрэча дзяржаўнай культуры Балгарыі з калектывам Мінскага стаянабудаўнічага завода імя С. М. Мірава. Работчыя, інжынеры, тэхнікі і служачыя гораха віталі члена ЦК Балгарскай камуністычнай партыі, міністра народнай асветы НРБ Ганча Ганева, вучонага сакратара Балгарскай Акадэміі навук Стойка Божкава, першага сакратара Пасольства Балгарыі ў ССРС Уладзіміра Нядзлікава, члена Усеаарападнага камітэта балгарска-саветскай дружбы, Героя Сацыялістычнай Працы НРБ Івана Кінава, галоўнага рэдактара часопіса «Балгаро-саветская дружба» Ангела Тодарава і ветэрана рабочага і камуністычнага руху Каця Батушаву.

Балгарскія госці шчыра жадалі гэтай сустрэчы. У іх краіне добра ведаюць і цняць станы, якія выпускаюць краіны. Стаянабудаўнічы Мінск ужо не першы год накіроўваюць балгарскім сябрам сваю прадуманую, воль і шпэр выхуюцца да адпраўкі 15 станкоў, два з якіх зроблены дэманова — у гонар Дзяды балгарскай культуры.

Дзеянчы культуры НРБ наведалі Вячаслаў Яны пабывалі на дыявоным камбінаце і буйнейшай у рэспубліцы швейнай фабрыцы «Слава індустрыялізацыі». Швейніцы расказалі балгарскім госцім аб сваім прадпрыемстве, з увагай праслухалі вышліпенне ветэрана рабочага камуністычнага руху Балгарыі Каця Батушаву. Тут жа, у час сходу, была аднадушна прынята пастанова аб стварэнні на фабрыцы аддзялення Таварыства саветка-балгарскай дружбы. У канцыце, які адбыўся пасля сходу, прынялі ўдзел салісты балгарскіх опер Соня Хамернік і Міня Мінеў, лаўрэат Міжнароднага конкурсу ў Бруселі Георгій Вадеў і канцэртмайстар Серафіна Дзячын.

Дэлегацыя дэпартаў Таварыства балгарска-саветскай дружбы на чале з Георгіем Балакавым была прынята Камітэтам Кампартыі Беларусі. У шчырай сардэчнай гутарцы з балгарскімі сябрамі прынялі ўдзел першы сакратар ЦК КПБ П. М. Машараў, сакратары ЦК КПБ Д. Ф. Філімонаў, А. А. Смірноў.

У гэты ж дзень адбылася гутарка з гасцямі ў прэзідыуме Акадэміі навук БССР. Дзеянчы культуры Балгарыі былі паднесены навуковыя працы беларускіх вучоных. У сваю чаргу Стойка Божкаў перадаў Акадэміі навук БССР рад выданняў Балгарскай Акадэміі навук.

На адкрыты выставі гасцініцы беларускіх мастакоў былі рэдактар часопіса «Балгарска-саветская дружба», пісьменнік Ангел Тодараў і вучоны сакратар Балгарскай Акадэміі навук Стойка Божкаў.

КІНААКНО ў КРАІНУ БРАТОЎ

Фестываль балгарскіх кінафільмаў працягвае сваё падарожжа па ўсім рэспубліцы. Ранак горадаў і вёсак рэспублікі, з поспехам работ кінематографістаў Балгарыі — фільма «Неспаспелы дом», прысвечанага праблеме выхавання маладога пакалення Беларусіі гледачы маюць магчымасць зноў паглядзець ужо вядомыя ім балгарскія кінафільмы «Калана», «Здарэнні апоўначы», «Хітры Пётр», «Апошні раўні», «У ноч на 13-е», «Залаты зуб», а таксама кінафільмы «Як маладыя мы былі», «Удасцеся на II Маскоўскі кінафестываль «Залатога прыза», «Сонца і цень», аднакласны прэмійны журый на Карлаварскім кінафестывале.

ЦЕЛЛА СУСТРАНАЮЦ ГЛЕДАЧЫ

Карціну «Ленін з намі», якая расказвае аб дружбе Расіі і Балгарыі, аб любові балгарскага народа да Леніна.

НА СТЭНДАХ — КНІГІ

Выстаўка балгарскіх кніг і экспанатаў у Дзяржаўным выданні, прысланых у Мінск Усеаарападным камітэтам балгарска-саветскай дружбы. Аматы літаратуры ўпершыню атрымалі магчымасць у шырокай аб'ёме пазнаёміцца з балгарскай кнігай, гісторыя якой налічвае ўжо шмат стагоддзяў.

У ВУДУЧЫХ ПЕДАГОГАЎ

Прыгожыя панарамы сучасных Плоўдзіва і Варны, помнікі архітэктуры старажытнай Сафіі, мяккія марскія хвалі на «Залатых пясках», малюнічыя краявіды Казаньскай даліны руж — усё гэта прыцягвае ўвагу на фотавыстаўцы «Па Балгарыі», якая наладжана ў Мінскім педагагічным інстытуце імя Горкага. Шматлікія фотаздымкі разам з кніжкай выстаўкай «Нам сябар Балгарыя» даюць багатае ўяўленне аб эканамічным і культурным абліччы братняй краіны.

ВОСЕМ КІЛАМЕТРАЎ ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

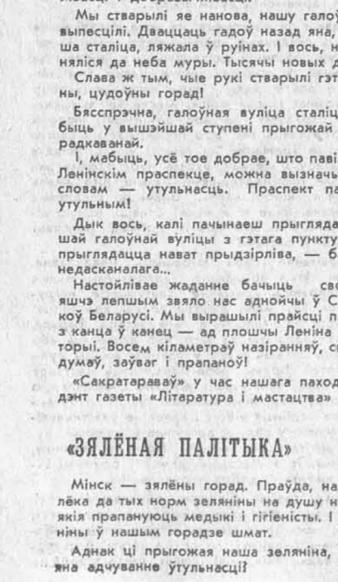
Яны, гэтыя восем кіламетраў, нібы цэментуюць увесь горад, з'яўляюць яго ў адно, яны — яго аснова, плынь, нуды ўліваюцца і адкуль выцякаюць рэкі-магістралі, што вядуць і ў шумныя прамысловыя раёны, і ў ціхіх прыаградных лясах.

ЭКСПАНАТЫ РАСКАЗВАЮЦЬ

Чацвёрты дзень адкрыта ў Дзяржаўным музеі БССР выстаўка фатаграфій «Народная Рэспубліка Балгарыя» і вырабаў балгарскай народнай творчасці. Яе аглядаць ужо шматлікія наведвальнікі. Большасць фатаграфій, выставі адлюстроўвае тое новае, што ўвайшло ў жыццё Балгарыі за гады народнай улады. На здымках паказаны магутныя ратарныя экскаватары, якія працуюць на адкрытай вугледобычы ў Маршцім басейне, буйнейшая на Балканах ЦЭЦ «Марыца-Усход», вядомыя ў многіх краінах свету балгарскія металарэзныя станкі, якія выпускае Сафійскі завод, генератарны завод выснавольтавага абсталявання імя Васіля Каларава і многія іншыя.

Балгарыя, далёкая і блізня... Аб ёй расказвае мінскім трантарабудаўнікам ветэран Таварыства балгарска-саветскай дружбы Нікола Эфімаў.

Адначкі прыгожыя наша зеляніна, ці стварае яго адчуванне ўтульнасці.

Было гэта ў маленстве: брала Ніна Маліноўская ў рукі новую кніжку, разгледзіла яе вокладку, гартала старонкі і не магла надзіцца на гэты цуд людской працы. І захацелася Ніне самой стаць друкараром. Прайшоў час, і мара дзячычы здзейснілася. Яна асвоіла прафесію фальцоўшчыцы і цяпер працуе ў друкарскім цэху Мінскага паліграфічнага камбіната імя Я. Коласа. Тут Ніна адна з лепшых работніц — яна, як правіла, штомесці перавыконвае сваю плаг.

Фота Ул. КРУКА.

НА АТРЫМАННЕ ЛЕНІНСКІХ ПРЭМІЙ 1966 ГОДА

Камітэт па Ленінскіх прэміях у галіне літаратуры і мастацтва абмеркаваў пачынаючы з вылучэннем работ на атрыманне Ленінскіх прэміяў 1966 года і парадкам іх прадстаўлення.

Навука і мастацтва ў нашым горадзе і зелянінах горада вельмі мала. У гэтым горадзе вельмі мала. У гэтым горадзе вельмі мала. У гэтым горадзе вельмі мала.

Урадавыя ўзнагароды, прысуджэнне Ленінскай прэміі дапускаецца толькі ў выпадку асаблівай значнасці работ.

У цікавасць глядачч наведвальнікі экспанатаў і вырабаў балгарскай народнай творчасці.

Да разгляду прымюцца найбольш выдатныя работы, якія садзейнічаюць вырашэнню сацэкамуністычнага будаўніцтва і далейшага ўздыму шматнацыянальнай культуры саветскага грамадства; высокамастацкай творы літаратуры, журналістыкі і публіцыстыкі, музыкі, кінематографіі, тэатральнага і выяўленчага мастацтва, якія атрымалі шырокае грамадскае прызнанне.

У тым выпадку, калі калектыўная работа вылася пад кіраўніцтвам адной аб некалькіх асоб, абавязкова ўказваюць, хто з аўтараў кіраўніком работ.

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

На многія кіламетры працягнуліся па праспекце лясцыя алей, і на многія кіламетры паміж імі растуць аднолькава падстрыжаныя дэкарэтыўныя кустарнікі ад зелянеюць травяныя газоны. Па ўсім праспекце ўжыта толькі адно дрэва — ліпа і толькі адзін від кустарніка. І таму наш праспект набывае занадта строгасць, афіцыйнасць і манатоннасць.

Трэба рабіць новую дэкарэтыўную скульптуру, спецыяльна вырашаную для пэўных куткоў парку, сквера, бульвара, імкнучыся арганічна ўпісаць яе ў зеляніну і не ставіць, як гэта ў нас прынята, на высокі п'едэстал.

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

Увогуле ж, кветак у нашым горадзе вельмі мала. А часам замест кветак на клумбах і газонах, як гэта ні здаецца, буць пустазелыя. Такое можна ўбачыць на Цэнтральнай плошчы і ў іншых мясцінах горада.

І тут хочацца сказаць, што нашы мастакі і архітэктары павінны больш увагі аддаваць вырашэнню абсталявання парку, пачынаючы ад урны для смецця і канчочка рознымі павільёнамі, спартыўнымі базамі, аграцыйнымі для забавы. Бо ў нас у гэтых адносінах справы невялікія. Больш-менш мы заўважым паркам імя Горкага. Тут з'явіліся арыгінальныя збудаванні, якія цікава ўпісваюцца ў ландшафт, зеляніну (праўда, іх заанада многа). А вось у парку Чалюскай і сёння мы ўжываем тыповыя некалькія абсталяванні. Ды і наогул гэты парк запушчаны. У складзе савета парку чамусьці няма мастакоў і архітэктараў. Гандлявыя кропкі тут ставяць хто як хоча і дзе хоча. Кожную вяскую прастору гаспадарку парку іпаднеўнаюць свежымі фарбамі — часам фарбы тут такія яркія, што ажно нялюкка ў пафарбаваную ўрну для смецця кідаць акурка.

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

Ды справа не толькі ў тым, каб у горадзе былі кветкі, зеляніны і дрэвы і каб яны добра дэкараваліся. Зеляніна павінна быць і прыгожа аформлена — акаймавана бартавым каменнем, агарожай, рашоткай і іншымі дэкарэтыўнымі элементамі, якія павінны выяваць яе прыгожасць, падкрэсліць любоў да яе. Нядрэнна ў гэтым сэнсе аздаблена зеляніна на плошчах імя Леніна і Якуба Коласа. Але такіх прыкладаў малавата. На нашым праспекце зеляніна часта проста беспрытульна. Побач з кожным прыпынкам аўтобуса і тралейбуса газоны выпалены, кустарнікі палажаны, пад ліпамі зямля моцна ўтапанена. Прыпынкі грамадскага транспарту ў нас да гэтага часу дрэнна зробленыя. Яны вельмі некарысныя. Аўтобусам даводзіцца спыніцца наўсцяж газонаў, і пасажыры ідуць нацяжкі, лязваючы кустарнікі. На маленскіх «пятачках» збіраюцца звыклі матулы, людзі бегуюць у пошуках свайго нумара аўтобуса і тралейбуса. На нашу думку, перш-наперш трэба разума размажваць пляцоўкі для прыпынкі аўтобусаў і тралейбусаў, добраапарэдкаваць іх, пакласці вакол дрэў рашоткі, аформіць газоны бартавым каменнем, паставіць урны для смецця (толькі непдабныя да кветак — урна для смецця, гэта не кветка!), скамейкі і іншыя зручнасці. Трэба павялічыць больш яснасць ўказальнік маршрутаў, ды так, каб яны не хаваліся ў зеляніну. Усё гэта робіць нашы вуліцы больш акуртанымі.

Раней архітэктары імкнуліся зрабіць вуліцы нібы глыбокім калідорам — дамы стаялі шчыльна адзін да другога. А калі вуліца праходзіла паўз парк, то імкнуліся адгарэдаць магістраль. Згодна з такім прынцыпам дзесяць гадоў назад у нас была збудавана магутная баластрада ўздоўж праспекта на участку ад цырка да моста праз Сяіслач, Цяжкая, з масіўнымі вялікімі вазамі, праз адскака вуліцу ад парку, з-за яе не відаць прыгожых мясцінаў, за ёю адчуваеш сябе ізаляваным ад усёго навакольнага. Таму пажадана ліквідаваць баластраду і замест яе стварыць агарожу з дэкарэтыўнага кустарніка — такую, якая цягнуцца ад моста да плошчы Перамогі. Гэта значна «аблягчае» вуліцу, звязвае яе з прыродай. Вельмі цікава агарожы і вакол бульвараў па вуліцы Леніна і Камсамольскай. Агарожу вакол бульвара на Камсамольскай пафарбавана ў яркі зялёны колер, ён «забівае» сабой натуральную зеляніну. Наогул, агарожы трэба здымаць і насцей садзіць на іх месцы кустарнікі. Гэта дачычыць і высокіх агарожу ўздоўж парку Чалюскай і імя Горкага. Ідучы паўз жалезныя «лікі» агарожы, чалавек увесь час адчувае, што ён усё-такі на вуліцы, а не ў парку, яго нібы адгароджваюць ад прыроды.

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

Калі ўжо гутарка зайшла пра добраапарэдкаванне нашай зеляніны, дык трэба яшчэ сказаць і пра тое, як утрымліваюцца скверы і паркі.

Заглянем у Цэнтральны сквер. Ён адзін са старажытных у горадзе. Вы заходзіце ў яго, каб адпачыць. Але тут няма дзе прытуліцца! Усюды запушчана, усюды адчуваецца няўвага да чалавека. У скверы «аформлена» толькі адна алей, што ідзе па дыяганалі з праспекта на вуліцу Карла Маркса. Каля фантана стаіць цяжкая будына ў глухіх сценах, дзе гандлююць кветкамі, Побач

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

Мінск — зялёны горад. Праўда, нам яшчэ далёка да тых норм зеляніны на душу насельніцтва, якія прапаюць медыкі і гігіеністы. І ўсё ж зеляніны ў нашым горадзе шмат.

ЗАЎВАГ І ПРАПАНОЎ

Адначкі прыгожыя наша зеляніна, ці стварае яго адчуванне ўтульнасці.

Гэставыя дзеянні працуюць у Мінскай опернай, што на вяртанні. Пасля работы ідуць у Дом культуры, дзе разучваюць песні, выступаюць у канцэртах мастацка-адукацыйнага характэру.

Хору паншчына-трыкатажніцкай фабрыкі «КІМ» прысвоена званне народнага. Гэта падзея адбылася 20-гадовае прыметна ўзрасло выканаўчае майстэрства самадзейных артыстаў за апошнія 7 гадоў. Значна павялічылася самадзейнае кампазітарскае і аранжыроўскае. Хор налічвае цяпер больш чым шасцьдзесят выканаўцаў. У першыя дні да гэтага часу ў налічце ўдзельнічаюць нешчышчы Ганна Козіна, Аляксандра Літвава, Таіса Шубіна, Ірына Літвінава, Добра зарэчанавічэўна, Платонава, Ніна Мішуріна, Тамара Рамізава, Федар Трайчына і іншыя. Многія з іх з'яўляюцца ўдзельніцамі навукова-методычнага цэнтру. Хор часта выступае ў канцэртах і перад працаўніцтвам фабрыкі і іншых прадпрыемстваў горада, хлебапрамысловага і сельскагаспадарчага. У рэпертуары хору больш чым 20 твораў рускіх і беларускіх кампазітараў, народных песняў.

БЕЛТА.

А Д І М Я АСАБІСТА ЗАЦІКАЎЛЕННЫХ

НА ТЭМЫ МАРАЛІ

ПАМ'ЯТАЮ выпускны вечар у школе...

Памітаю таварышу— усмешліва, паласна. Памітаю настаўніку— іны былі шчасліва: у жніўні ішла іх радасць, іх надзея і любоў. Гэтыя дні і ў памяці дэталі з'яўляюцца вечарам, але я заўсёды добраўздываю думкай пра сваіх настаўнікаў: яны на ўсё жыццё засталі строгімі сябрамі і бескампрымійнымі судзіямі ўсіх нашых учняў...

Я не мог не ўспоміць гэта, збіраючыся расказаць пра чалавека, які таксама кожны дзень уваходзіў у клас, які таксама называе сябе настаўнікам... Так ужо бывае заўсёды: калі апынешся ў змрок, абаважкова ўспоміш сонца. Калі мне расказвалі пра Пігулеўскага, калі і гарту тоўсты ток крмінальнай справы — я ўспамінаў сваіх настаўнікаў. І жаліліся рабілася пра думцы, што ёсць чалавек, які так заплямаў гэты высокае званне...

Я расказу пра гэтага чалавека, у тым то хачу, каб у школьнікаў у стаў палескіх вёсцаў Пешкаў таксама былі спраўданы настаўнікі. Я хачу, каб мой расказ прагучаў як заклік у сапраўды органы нашай рэспублікі з просьбай да канца разабрацца ў гэтай справе.

САМАЕ страшнае і самае неверагоднае, што пераглед версіяў Валаяцін Паўлавіч Пігулеўскі ўважліва ўважліва ў класе ўважліва ўважліва ад позірку Валаяцін Нацянжэнікі і Сашы Пінчука. І гаварыў ён, мабыць, высокім слоўмі пра абавязкі, дружбу, сумленнасць. Я не быў на гэтым уроку, але ўспамінаю: ніхто з трынаццацігадовах хлопчыкаў і дзяўчынак, якія сядзелі за партай, не верылі ў настаўніка. Бо ва ўсім у памяці нядаўняй падае...

...Пігулеўскі праводзіў гутарку пра школьнае рэлігійнае свят. Гэта было неўзабаве пасля з'яўлення кніжкі «Дзе ж вы цяпер...» і Сібіры выстулае брыгада Міхайла Пільмана. Па горадах Літоўскай ССР гаспадарылі эстрады калектыву пад кіраўніцтвам заслужанага артыста рэспублікі Мікалая Шышка. Дзіцячая эстрадная брыгада выехала не ў Беларусь са спектаклем «Прынц-Сіндэра» па казцы Андраэна.

У гэтыя дні хрысцілі бога, — жаргае гэтыя ў вучняў. — Палкава ў хрысцілі, — дадае наўраўскава Рыгорка Іоцец. Вокржам Пігулеўскі спыніў смех дзяцей...

Я не спраўдаваў школьнікаў, які перахажваюць настаўніка. Але ў такіх тады вельмі захапіліся тэмай гутаркі, шыра смяяліся з рэлігійнага забавонаў («Гусіныя які на вялікі дзень не фарбуюць яны вялікі, шмат фарбы трыба»), і думую, аўтарытэт настаўніка не пацяраваў бы, калі б ён прыняў і развіў іранічны тон гутаркі, прапанаваўшы школьнікам...

Пігулеўскі гэтага не зрабіў. Пра тое, што адбылося далей, лепш за ўсё расказаць зваротчыца да афіцыйнага дакументаў. «Пігулеўскі В. П., працуючы настаўнікам Пешкаўскай сярэдняй школы, у час правядзення ўрока ў шостым класе выказаў да класнай лашкі вучняў Нацянжэнікі Валерыя і Пінчука Аляксандра з таго, што яны разам з іншымі вучнямі засмяяліся, а потым, падшыўшы да іх, узяў іх за галовы, развёў у бакі і з сілаю ударыў галава аб галаву, у выніку чаго Нацянжэнікі атрымаў сатрэсена галаўную частку мозгу першай ступені. (З настановам аб узбуджэнні крмінальнай справы).

Што было далей, Валерыя не памятае. Хтосьці вывёў яго на вуліцу, прыклаў да галавы снег. Пігулеўскі, быццам нічога не здарылася, спакойна працягваў гутарку. Цяжкі слязы ў Сашы Пінчука, балела галава, ён прышчынуўся лбом да парты, але тут жа рука дарослага чалавека (не магу я называць Пігулеўскага настаўнікам) тунзнула яго: — Тавім л'бам можна прабыць парту...

Цяжка пра гэта расказаваць. «...Я падшыў да іх, узяў і абодвух за плечы і страўну і іх галовы ўдарыліся адна аб другую і ў Нацянжэнікі на іголе павязуўся гус. Вядома, я зрабіў няправільна, чым і ачынаўся, — кажа далей тлумачыць Пігулеўскі свой учынак дырэктар школы. Але Валерыя Нацянжэнікі захварэў — галаўны боль, рвота, «якож прапата вока ёсць сінка зеленататава асленца, які размажылі на правую скроню» (судова-медыцынскае амыначненне). На дзевяць дзён Валерыя вызналяючы ад заняткаў, але і пасля гэтага ён доўга скараціўся на галаўны боль. Пігулеўскі ні разу не пацікавіўся...

наспэ з майго боку». І яму пераць— «пажартаваў» чалавек. (Дарчы, абелзе гэтыя дзевяці завераны на таварусам Пашкава, якая некалькі гадоў назад была асуджана за падобку дакументаў).

Як быць, шлях Пігулеўскага да вышэйшай адукацыі наводзіць на некаторы роздум. Кожная старонка справы—абвінавачванне Пігулеўскаму. У 1953 годзе, працуючы ў Парыжскай сярэдняй школе, выраў пасму валасоў у вучня Міхаіла Каміка, талы ж ударыў жалезкаю па галаве свайго таварыша па рабоце. Пазней, працуючы ў Палескім аблани, атрымаў вымаў «аўтарытэтам не карыстаўся» (з рактарыстэтыкі). Калі быў дырэктар Барбаруўскай школы, ёна падначаленых гэтага ў вышні, зьневажаў настаўніка М. Капітана» (са слоў сведкі А. Аляксандра).

Яшчэ адні вельмі красамоўны дакумент: «Працуючы дырэктарам Парыжскай сярэдняй школы Лагіўскага раёна, т. Пігулеўскі В. П. як камуніст і дырэктар школы працаваў не ў меру сваіх магчымасцей, паводзіў сабе непрыстойна, працягваў высакарэннасць, невуважліва і грубасць да настаўнікаў, вучняў і работнікаў раёна, дапускаў хуліганскія ўчынк і займаўся рукакрыкствам. У выніку т. Пігулеўскі скампраметаваў себе і страціў аўтарытэт срод настаўніцкага калектыву і калгаснікаў».

Так характарызуе яго Лагіўскай райком партыі.

З такім «паслужным спісам» у 1960 годзе Пігулеўскі прыхаў у Пешкаў. Тут ён пастараўся паказаць сваім калегам чалавекам паважаным, прыстойным. На першым часе гэта яго ўдалося: характарыстыкі былі ў яго, які кажаць, галаўнішкі. Вядома, калі б Пігулеўскі прыхаў у Лагіўскага раёна з характарыстыкай, прывезенай вышэй, яго ў Пешкаве, магчыма, «расквілі» б хутчэй. Але Лагіўскага раёна невадома з якіх меркаваных (ці то ад радасці, што пазбавіўся такога «настаўніка», ці то па сваёй «лабарэ» выдала яго асабістую справу ў лепшым выглядзе...

Пігулеўскаму ў жыцці шматліка «лабарэ» кіраўніцтва — людзей беспрывітных і абыякавых. І яны таксама вінаваты ў тым, што Валерыя Нацянжэнікі ў школе ад рукі настаўніка атрымаў траўму. Не меншую траўму — не фізічную, а маральную — нанеслі Валерыю і яго таварышам кіраўнікі Нараўскага раёна. Паказваючы Пігулеўскаму ў школе, яны далі вучням наглядны ўрок крыўдлівасці — пасля ж суду ў Нараўлі не прызналі біяграфію гэтага «настаўніка» стала вядома ўсім. Зрэшты, і да суда, да выпадку акарыкта рукакрыкства вядома і дырэктар школы, і раёна і пра «экспэрымента» Пігулеўскага — скарціліся на гэта вучыцель і настаўнікі. А Пешкаўскага, расказаўшы дзевяць дзён, што Пігулеўскі зьневажаў Сашу Пінчука і Тамару Капітанічэву, вядома, ідзе смеха з хаты не выносіла. А Пігулеўскаму гэта і трэба было — маўкліва апыкуства толькі зьявілася ў яго ў пашырэнні сваіх «маставаў» выхаваньня...

За свой «экспэрымента» Пігулеўскі зрабіў не адно злачынства—ад фіктыўнай дэведкі да рукакрыкства, Дарчы, некаторыя з іх адбыліся, калі ён быў «службоўца асабой»—дырэктарам школы. Ды і ці так ужо важна гэта—якую пасадку займае чалавек? Ударыў бы ён каго-небудзь на вуліцы—які мінімум, атрымаў бы п'янаўскае сутак. А ў школе? Можна?

Але, паўтараю, Пігулеўскаму шматліка вядома і гэты факт адбыўся не першы раз у жыцці. На судзе ў Нараўлі было даказана дакументамі, што не першы раз у жыцці Пігулеўскі ў 1938 годзе ён скончыў сем класаў той жа Пешкаўскай школы, дзе цяпер працуюць і паступіў у Мазырскае педвулішча. Па харабе ад службы ў арміі быў вызвалены. Пасля вайны яго ўвядзена адрату наступілі на тры мурэ Гомельскага педінстытута, а потым перавесіўся ў Мінск на ўніверсітэт на IV курс гістарычнага факультэта—на той палатэве, што да вайны ён нібыта скончыў тры курсы Харкаўскага ўніверсітэта. Следзячы органы зварнуліся ў Харкаўскі ўніверсітэт—звестак пра вучоў ў ім Пігулеўскага няма. Гэта натуральна—па яго ж словах, ён у той час вучыўся ў педвулішчы. Есць у справе і іншыя фіктыўныя дакументы Пігулеўскага. Гэта дэведкі ад адукацыі, ад рабоце ў Камарыўскай школе. Цяпер Пігулеўскі прызнае: «атрыманне гэтай дэведкі я тлумачу як легкадум...

Але, паўтараю, Пігулеўскаму шматліка вядома і гэты факт адбыўся не першы раз у жыцці. На судзе ў Нараўлі было даказана дакументамі, што не першы раз у жыцці Пігулеўскі ў 1938 годзе ён скончыў сем класаў той жа Пешкаўскай школы, дзе цяпер працуюць і паступіў у Мазырскае педвулішча. Па харабе ад службы ў арміі быў вызвалены. Пасля вайны яго ўвядзена адрату наступілі на тры мурэ Гомельскага педінстытута, а потым перавесіўся ў Мінск на ўніверсітэт на IV курс гістарычнага факультэта—на той палатэве, што да вайны ён нібыта скончыў тры курсы Харкаўскага ўніверсітэта. Следзячы органы зварнуліся ў Харкаўскі ўніверсітэт—звестак пра вучоў ў ім Пігулеўскага няма. Гэта натуральна—па яго ж словах, ён у той час вучыўся ў педвулішчы. Есць у справе і іншыя фіктыўныя дакументы Пігулеўскага. Гэта дэведкі ад адукацыі, ад рабоце ў Камарыўскай школе. Цяпер Пігулеўскі прызнае: «атрыманне гэтай дэведкі я тлумачу як легкадум...

Але, паўтараю, Пігулеўскаму шматліка вядома і гэты факт адбыўся не першы раз у жыцці. На судзе ў Нараўлі было даказана дакументамі, што не першы раз у жыцці Пігулеўскі ў 1938 годзе ён скончыў сем класаў той жа Пешкаўскай школы, дзе цяпер працуюць і паступіў у Мазырскае педвулішча. Па харабе ад службы ў арміі быў вызвалены. Пасля вайны яго ўвядзена адрату наступілі на тры мурэ Гомельскага педінстытута, а потым перавесіўся ў Мінск на ўніверсітэт на IV курс гістарычнага факультэта—на той палатэве, што да вайны ён нібыта скончыў тры курсы Харкаўскага ўніверсітэта. Следзячы органы зварнуліся ў Харкаўскі ўніверсітэт—звестак пра вучоў ў ім Пігулеўскага няма. Гэта натуральна—па яго ж словах, ён у той час вучыўся ў педвулішчы. Есць у справе і іншыя фіктыўныя дакументы Пігулеўскага. Гэта дэведкі ад адукацыі, ад рабоце ў Камарыўскай школе. Цяпер Пігулеўскі прызнае: «атрыманне гэтай дэведкі я тлумачу як легкадум...

АНСАМБЛЬ «ЛЯНОК»

«Лянок» — так будзе называцца створаны працуючымі ўдзельнікамі шкільскага (Літоўскага) ансамбля песні і танца. У ім аб'ядналіся налі 100 аматараў самадзейнага мастацтва. Гэта таловыя, прадзільныя, шпачы, інжынерна-тэхнічныя работнікі прадпрыемства, педагогі. Да свята 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка калектыву рытуе амастную праграму.

ГАСТРОЛІ ЛІТОВСКИХ АРТЫСТАЎ

Намедылі «Патраўска» ігуна па п'есу грэчаскага драматурга Дзімітрыя Псэфаса 15 верасня пачалі гастролі Дзімітрыяўскага драматычнага тэатра Літоўскай ССР у Віцебску. На працягу двух тыдняў артысты з Вільнюса пакажуць спектаклі «Чайнік праводзіць» В. Мілонаса, «Двое на арцы» У. П'ясына, «Жанаты жанкі» А. Курціцава і Г. Штэйна.

Тэатр п'яваўцаў таксама на прадрпрыемствах і ў вёсках вобласці.

ВОДГУКІ АДАКАВЫ ПАТРЭБЫ «МАЛЫХ» СТУДЫЙ

У нашай газеце 24 жніўня гэтага года быў змешчаны артыкул дырэктара-каментатара Брэскага студыі тэлебачання І. Тарасюка «Патрэбы «малых» студый». Старшыня Камітэта па радыёвешчанню і тэлебачанню Брэскага аблвыканкома І. Дудко прыслаў у рэдакцыю газеты «Літаратура і мастацтва» пісьмо, у якім гаворыцца: Артыкул «Патрэбы «малых» студый», на наш погляд, правільна ставіць многія пытанні, звязаныя з работай мясцовых студый тэлебачання. Такія агульныя думкі творчых работнікаў Брэскага студыі тэлебачання, выказаныя імі пра абмеркаванні артыкула І. Тарасюка на вытворчым нарадзе.

Перш за ўсё пра патрэбы нашай студыі тэлебачання. Спраўды, умовы работы студыі дэведкі ад нермальных павільненіў, адкуль ідзе ачыненне, памеж каля 30 квадратных метраў, рэдакцыя размешчана ў двух невялікіх пакоях, па сутнасці няма рабочых месцаў у рэжысёрскай, мастацкай, аператарскай, тэлекаманднага і тэлеаўдыямагнітнага аддзяленняў. Трэба вырашыць пытанне аб будаўніцтве тыповага будынка тэлеаўдыямагнітнага аддзялення.

Дрэзна забяспечана студыя аўтарспэктрам. Да апошняга часу ў нас было дзве аўтарспэктры, але цяпер адна з іх выйшла са строку. Прытым, гэтыя машыны старыя, зношаныя. Навага аўтарспэктраў за апошнія чатыры гады студыя не атрымлівала. Студыя, адсутнасць транспарту не дазваляе аператывна рытываць перадачы. Настаўляючы на цэнтралізаваным перадачу вырашаць гэтую праблему, забяспечыць тэлеаўдыямагнітнага аддзялення логавымі аўтамашынамі, спецыяльна прыставамі не толькі для пераважніц людзей, але і тэхнічных сродкаў.

Правільна ўзімацца ў будзе абавязкова і кіраванне ініцыятыўна падбіраць і добрых пазаштатных тэлевізійных каментатараў.

Варта падтрымаць праграмы пра абмен праграмнымі паміж абласнымі студыямі тэлебачання. Вялікую карысць прыносяць паводкі, сустрачкі творчых работнікаў розных калектываў. Мы гэта робім, і будзем рабіць і надалей.

Есць, аднак, праблемы і пытанні, звязаныя з палітычным работамі абласных студый, якія немага вырашаць на месцы. Таму патрэба дэпамога і падтрымка з боку вышэйшых кіруючых органаў.

І часам у самых людзін месцах тыднямі вісяць падарны лехены старых афш. Асабліва ж нам трэба пакапаляцца пра вітрыны. Да іх наведваліся грамадскага гандлёвага цэнтра мае паласяныя дачыненне.

Адін час з вітрыны у нас рабілі спраўданыя складкі: забавілі таварам усё вельмінае акно. У магазіне ад гэтага рабілася сужэна. Акно пераставала месці сваю асноўную службу—асвятляць памешчэнне. Сёння мы адмовіліся ад такога прыкладу. Праўда, часам дзе-нідзе і з'ява вітрыны забавіваюць дачверу. Так, напрыклад, з'явавілі вітрыны гандлёвых чыгуначных кас; ад гэтага у паміжнікаў устанавілі непрыемныя п'яэзмрок. Занадта перагружаны вітрыны ЦУМЭ і некаторыя іншыя магазіны. Але такое сустракаецца рэдка. Сёння пануе другая тэндэнцыя—вялікія вітрыны. Барэ яны свой пачатак з думкі досыць правільна: вітрыны павінен быць усё інтэр'ер магазіна ці грамадскай установы; свабодна, нічым не заступаючы вялікія шылькіны п'яэзмрок, прасякуваюць удзельніча многа святла і ў вуліцы відаць прыгожы інтэр'ер, прыгожы выклад тавараў, а ўвечары спецыяльна падсветка эфектна вылучае цікавыя мясціны інтэр'ера. Такім чынам, арганізацыя аб'ёма вітрынаў. Некаторыя элементы абсталявання выносяць да самага шкла—каб тады, калі магазін закрываюць, Некаторыя нашы вітрыны зроблены згодна з гэтым прынцыпам. Як і праўда, можна правесці магазіны «Чаравічкі» і «Крышталь». Але ў большасці выпадкаў добры прыклад мы ставім з ног на галаву, падоходзім да яго жыццядулення фармальна. Аталіці вітрыны мы агалілі, але што мы ўбачылі за імі? Несучасныя, непрыгожыя інтэр'еры! Зраўнума, вярнулі пасветку рабінцы ў такіх інтэр'ерах нехта. Не робіць—проста не ўмеюць ствараць — добрай падсветкі і тым магазіны, якія маюць цікавыя сучасныя інтэр'еры. Таму ўвечары наш праспект становіцца плоскім, цёмным, невыразным. Ды і ўдзельніча вочка бачыць не лепшую карціну. З новымі «вітрыннымі прыкладамі» ніяк не могуць лагадзіцца некаторыя гандлёвыя работнікі. І воль у вітрынах з'яўляюцца разрозненныя прадметы — спартыўныя кубкі, эмблемы, кветкі ў гаршчох. Ставці іх, відаць, кілапалітвыя прыбравішчыцы. І гэта — праект і нашым мастакам, і гарыканому. Калі мы не можам сёння адрату пераходзіць да вітрынавага тыпу, дык трэба, відаць, прымяніць нейкі пераходны, але бліжэй да высокага густу.

МУЗЫЧНАЕ ЖЫЦЦЕ

ТВОРЫ СЕЛЕТНЯГА ГОДА

У мінулым ераду адбыўся сход беларусай кампазітарскай арганізацыі, на якім былі аб'яўлены вынікі работы майстэрства музыкі па першую паловіну 1965 года. Старшыня праўлення Саюза кампазітараў БССР Д. Намінені расказаў аб тым, што створала сёлета кампазітарам рэспублікі Ю. Сяміянка ланковыя оперу «Залатыя вальсы», дзіцячыя оперы твор «Майдадар» старэйш. А. Янчына, Асабліва інтэнсіўна працавалі пашы кампзітараў з сімфанічным оркестрам А. Абалева. Другую сімфонію, М. Абалева — увертюру ў гонар 20-годдзя Перамогі, Г. Буцкоўскі і Г. Вагнер — фантазіяныя канцэртны, А. Бататэроў — Канцэрт для кантрабаса з аркестрам, Я. Глебаў — Канцэрт для гомлае з аркестрам і «Палескую сюіту», С. Картоў — дзве п'есы для сімфанічнага аркестра і інш. Напэска камернай інструментальнай творы, творы для народнага аркестра, рад песняў. Многія з гэтых навінаў беларусай музыкі ўваходзяць у навітарныя праграмы будучага пленума Саюза кампазітараў БССР, які наменна правешч у канцы селетняга года. І з імі азнаміцца шырока грамадскае рэспублікі.

Д. Намінені запінаў сваіх таварышаў па працы ачынуць уключэння ў падрэктоўку да 30-годдзя Вялікай Кастрычніцкай і 100-годдзя з дня нараджэння У. І. Леніна. На сходзе выступілі кампазітары Д. Лукашук, І. Кузнецов, начальнік Упраўлення па справах мастацтва Міністэрства культуры БССР І. Валюшэў, рэжысёр-рэдактар Беларускай філармоніі М. Жукавіч. Увазіліся пытанні прапаладчы нашай музыкі, гаварылася аб рабоце рэпертуарнай камісіі, аб вядзючых справах.

МАРШРУТЫ ДРУЖБЫ

У розныя куткі краіны раз'ехаліся эстрадыны брыгады Беларускай дзяржаўнай філармоніі. У далёкім Узбекістане дав канцэртны брыгада заслужанага артыста БССР Рыгора Дзідазенкі. Лесарубы Архангельскай вобласці прымаюць групу беларускіх артыстаў пад кіраўніцтвам Ганны Рыжковай. З праграмай «Дзе ж вы цяпер...» у Сібіры выступілае брыгада Міхайла Пільмана.

Хайла Пільмана. Па горадах Літоўскай ССР гаспадарылі эстрадыны калектыву пад кіраўніцтвам заслужанага артыста рэспублікі Мікалая Шышка. Дзіцячая эстрадная брыгада выехала не ў Беларусь са спектаклем «Прынц-Сіндэра» па казцы Андраэна.

Дзве новыя праграмы рытуе Дзіржаўнага акадэмічнага напала пад кіраўніцтвам народнага артыста БССР Рыгора Раманавіча Шчымы да 50-годдзя Савецкай улады. У рэпертуар іх уваходзяць хоры беларускіх, рускіх, украінскіх, літоўскіх, латышскіх, грузінскіх кампазітараў. Увазіліся пытанні аб аб'яднанні братню народнаў Савецкага Саюза.

У гонар знамняльнай даты напала робіць танцавы турнір па абласцкай рэспубліцы. Артысты павіны ўзяць ужо на Гродзеншчыне і Брэсцкім. Зарэжысавана ў Віцебскай вобласці, дзе выступаюць у навітарны ў раўніных цэнтрах, на сценах напаласкіх і саўчасных клубаў.

Пасля Віцебшчыны напала паезде ў Магілёўскую, а затым у Гомельскую вобласці.

У БРЭСТ НА ЗЛЁТ

Зайтра ў Брэсце ля сцен легендарнай цытадылі пачынаецца Усеаўрапейскі злет пераможцаў турнірскага паходу на месцах баявой славы бокавой. Белыня з лепшых турністаў з'ехалі ў пааранічных горад, каб прыняць удзел у гэтым свята. А жое гэтыя абходзіцца ў нас без музыкі, песняў, танцаў? Многія мастацкія калектывы пакажуць сваё майстэрства перад удзельнікамі злету.

Уважліва турністы і брэсцкія навіны і вядома ансамбль песні і танца Гомельскага Палескага культурнага цэнтра імя М. І. Леніна пад кіраўніцтвам народнага артыста А. Рыбальчанкі. Артысты падрыхтавалі спецыяльную праграму, у якой адлюстравана дэпоўка Вялікай Айчыннай вайны.

25 верасня спаўняецца 200 год з дня нараджэння М. К. Агінскага. Грамадскасць Смаргонскага раёна адзначае юбілей польскага кампазітара, які працягла час жыў у Смаргоншчыне. Надаўна ў Залескім сельскім Доме культуры адбыўся вечар, прысвечаны памяці музыканта. З акладам аб жыцці і творчасці М. Агінскага выступіла загадчыца раённай бібліятэкі Алена Мікалаўна Бенішэвіч. Затым адбыўся канцэрт.

Вечары, прысвечаныя юбілею Агінскага, адбыліся ў Смаргоні і ў Шугавіцкім сельскім клубе.

ПЕСНЯ МЯСЦОВЫХ АУТАРАЎ

Міноў Юрко ведаючы ў вёсцы Моладава знаваснага раёна які вельмі аматараў мастацтва. Пасля заканчэння музычнага вучылішча ён вярнуўся ў родны мясціны ўзначаліў сельскі Дом культуры. Увесь вольны час юнак дадае любімай справе — музыцы. Ныдаўна на словы мясцовага настаўніка Валерыя Турно ён напісаў ланковыя п'есы «На спатанне». Яна ўвайшла ў рэпертуар самадзейных артыстаў напалса.

Ф. ГЛІНСКІ.

Да юбілею Агінскага

Вярнуўся ў родны мясціны ўзначаліў сельскі Дом культуры. Увесь вольны час юнак дадае любімай справе — музыцы. Ныдаўна на словы мясцовага настаўніка Валерыя Турно ён напісаў ланковыя п'есы «На спатанне». Яна ўвайшла ў рэпертуар самадзейных артыстаў напалса.

Ф. ГЛІНСКІ.

Пятніца, 17 верасня 1965 года

ВОСЕМ КІЛАМЕТРАЎ ЗАЙВАГ І ПРАПАНОЎ

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

МЫ ІДЭМ ПА ТРАТУАРЫ

Мы ідзем па тратуары. Які ён, з чаго зроблены, як вырашаны па колеру, якая яго фактура, акуртны ён ці запашучы — усё гэта «працуюць» на настрай чалавека. Якія ж тратуары ў нас? Ці ствараюць яны адчужненне ўтульнасці? Зірніце ў любімы месцы праспекта на тратуары — і вы адрату ўспоміце, што дэкладна такі ж тратуар і ля парку Чалоскінаў, і на плошчы Перамогі, і на тратуары Чалоскінаў. Гэта стандартная, вельмі адназначная, неастаўчая на выгляд, нядрэўная для хадзі (пэтам у гарачыню ў ёй тончы тупілі), шкюдная для здарова (яна адшым канцэрагеннымі сілкамі) стужка асфальту. Асфальт даволі хутка трыскаецца, рамантаваць яго цяжка — трэба класці новы пласты. Таму многія нашы асфальтавыя тратуары знаходзяцца ў занадзана станае, усё ў выбойках і трэцінчых. Да гэтага трэба дадаць яшчэ і кручэчы, што цяжкі ад латкоў з газаванай вадой, смецце вакол латкоў з марожаным.

Воду і смецце вакол латкоў гандлявыя работнікі лічаць непэжабнай з'явай. Але гэта яны сцвярджаюць толькі па сваёй ланцы! Пад тратуарамі можна пракласці трубы, якія вывядуць адпрацаваную вадку ў ліўнёвую каналізацыю. Побач з латкамі марожаншчыцы можна паставіць урны для смецця. А да арганізацыі, якія засмечваюць тратуары, трэба прымяняць строгія меры ўздзеяння. Дарчы, трэба б зрабіць спецыяльныя вадэ-

сцёкі на тратуарах для дэжджавой вады. У час дэжджу па тратуарах у нас нельга хадзіць — цяжкі цэплы рэкі! Абаважкова трэба ліквідаваць асфальт на тратуарах, змяніўшы яго бетоннымі пліткамі. Успоміце, як прыгожа прадзіцца ўваход у парк імя Горькага, дзе ўжыты вялікія бетонныя рознакаляровыя пліткі! Тут ужо сама казміля, на якой ідзеш, стварае светлы настрай. Тратуары не ўдзельнічаюць у стварэнні больш дробнай бетоннай пліткай

